

Jan Moedwil
(Fernand Geersens, 1895-1959)

Inventaris van het archieffonds (1920-1981)

Archief van en over Fernand Geersens
en zijn echtgenote Joanna Rimbaut

Inventarissen van het Liberaal Archief – Nieuwe Serie

Verschenen in 2004

Nr 1. *Mont Pèlerin Society (1947-...)*. *Inventaris van de Algemene Congresdocumenten (1947-1998)*, 116 p.

Verschenen in 2005

Nr 2. *Van Crombrughe's Genootschap (1857-...)*. *Inventaris van het archieffonds (1857-2005)*, 102 p.

Nr 3. *Jan Moedwil (Fernand Geersens, 1895-1959)*. *Inventaris van het archieffonds (1920-1981)*, 7 p.

Nr 4. *Baron Charles A. Liedts (1802-1878)*. *Inventaris van het archief (1823-1877)*, 23 p.

Nr 5. *Volksuniversiteit Maurits Sabbe (1921-...)*. *Inventaris van het archief (1929-2003)*, 20 p.

Nr 6. *Henri Story (1897-1944)*. *Inventaris van het archief (1937-1944)*, 21 p.
(heruitgave van de inventaris uit 1994)

Deze inventaris kan on line geconsulteerd worden: www.liberaalarchief.be

Uitgegeven door het Liberaal Archief
Kramersplein 23, 9000 Gent
Tel. +32 9 221 75 05
Fax +32 9 221 12 15
E-mail: info@liberaalarchief.be
Website: www.liberaalarchief.be

© Liberaal Archief
D/2005/3927/2

Inhoudstafel

Inhoudstafel	2
Inleiding	3
<i>Fernand Geersens & Joanna Rimbaut</i>	3
<i>Het archief</i>	3
<i>Aanwijzingen voor de gebruiker</i>	4
<i>Bibliografie</i>	4
Inventaris	6
1. ARCHIEF OVER NAND GEERSENS / JAN MOEDWIL	6
1.1. Administratieve stukken	6
1.2. Stukken m.b.t. onderscheidingen	6
1.3. Stukken m.b.t. zijn overlijden	6
1.4. Foto's	6
1.5. Andere	7
2. ARCHIEF OVER JOANNA RIMBAUT	7
2.1. Administratieve stukken	7
2.2. Briefwisseling	7
2.3. Stukken m.b.t. haar overlijden	7
3. DOCUMENTATIE OVER NAND GEERSENS / JAN MOEDWIL	7

Inleiding

Fernand Geersens & Joanna Rimbaut

Fernand of Nand Geersens werd op 21 oktober 1895 geboren te Borgerhout. In 1920 trouwde hij met Joanna Rimbaut¹. Het huwelijk bleef kinderloos. In 1927 was Nand hoofdredacteur van *Boek en Kunst* en sedert 1930 was hij professor aan de Nationale Hogere School voor Bouwkunst en Sierkunsten.

Hij was ook actief in enkele liberale organisaties (hij was bijvoorbeeld voorzitter van de Liberale Vlaamschen Bond in 1937 en lid van het LVV).

Bij het Nationaal Instituut voor Radio-omroep (NIR) was hij één van de eerste medewerkers. In 1936 werkte hij er als deskundige op de afdeling uitgaven en was hij belast met de programmabrochures. Bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog vluchtte hij samen met Victor de Laveleye naar Engeland.

Op initiatief van de BBC werd op 28 september 1940 *Radio België - Radio Belgique* opgericht te Londen. De uitzendingen waren bestemd voor België en Belgisch Kongo en hadden voornamelijk een propagandafunctie. De eerste radio-uitzending van *Radio België* was zowel in het Nederlands als in het Frans en startte met een muzikale inleiding. Dan kwamen afwisselend Victor de Laveleye en Nand Geersens, alias Jan Moedwil, aan het woord. Na deze eerste gemeenschappelijke uitzending waren alle andere gescheiden: de pare dagen waren in het Frans door Victor de Laveleye en de onpare dagen in het Nederlands door Jan Moedwil. Nand Geersens noch Victor de Laveleye hadden enige ervaring met radio maken. Victor de Laveleye sloot zijn programma steeds af met "On les aura, les Boches!". Nand Geersens had dit vertaald naar "Wij doen ons best, zonder er op te boffen, toch krijgen we ze wel, de Moffen!". Deze slotzinnen vonden veel bijval aan het thuisfront.

Radio België was eigenlijk een regeringsinitiatief, maar stond volledig onder de controle van de BBC. In de programma's van Jan Moedwil kwam weinig nieuws aan bod. De BBC had het oorlogsnieuws immers zelf in handen, zelfs in het Nederlands. *Radio België* was beperkt tot het voeren van gesprekken over meer algemene informatie om op die manier de vaderlandsliefde op te wekken, het vertrouwen in de toekomst en de hoop op bevrijding te versterken, om op te roepen tot de strijd... Op 16 september 1944 sprak Jan Moedwil voor de laatste keer het Belgische volk toe op *Radio België - Radio Belgique*.

Na het einde van de Tweede Wereldoorlog werd Nand Geersens benoemd tot Officier van de Leopoldsorde in België, tot Commandeur in de Orde van Oranje-Nassau in Nederland en tot Honorary Officer of the Civil Division of the Most Excellent Order of the British Empire. Na een langdurige ziekte stierf hij op 9 februari 1959 te Elsene.

Het archief

Het archief heeft een omvang van $\pm 0,05$ strekkende meter. Het bevat voornamelijk administratieve stukken van Fernand Geersens, evenals stukken m.b.t. onderscheidingen die

¹ Ook aangesproken als Nanette Geersens. Ze werd geboren in 1896 en overleed in 1970.

hij kreeg na de Tweede Wereldoorlog. Verder bevat het stukken m.b.t. zijn overlijden en stukken van en m.b.t. zijn echtgenote. Ook enkele foto's zijn aanwezig.

Het werd in 1992 geschonken door dhr. Van Rompaey. Archiefvormers zijn Fernand Geersens, Joanna Rimbaut en Albert de Jongh, schoonbroer van deze laatste.

Aanwijzingen voor de gebruiker

Taal van het archief

De meeste stukken zijn opgesteld in het Nederlands, maar het archief bevat ook Frans- en Engelstalige stukken.

Toegankelijkheid

Het archief is vrij toegankelijk.

Opvraag- en citeertitel

De opvraag- en citeertitel luidt *Liberaal Archief, Archieffonds Jan Moedwil*, gevolgd door het inventarisnummer.

Verwante archieven

Oorlogsdagboek Julius Hoste Jr., bewaard op het Liberaal Archief.²

Archief van Victor de Laveleye, bewaard op het Liberaal Archief.

Bibliografie

DE LAVELEYE (Victor) & SPAAK (Paul-Henri). *Ici Radio Belgique... Les meilleurs commentaires de Victor de Laveleye*. Bruxelles, Ad. Goemaere, 1949, XVIII + 392 p.

GEERSENS (Fernand) & SABBE (Herman). *Hier Radio België... Jan Moedwil in Woord en Beeld*. Brussel, 1945.

GHEQUIERE (Caroline). *De Belgische radiozenders in het buitenland tijdens de Tweede Wereldoorlog: informatie of propaganda*. Onuitgegeven licentiaatsverhandeling, Universiteit Gent, 1995-1996, pp. 27-33.

HOSTE (Julius). *Een Vlaamsche stem in oorlogstijd*. Londen, Belgisch ambt voor inlichtingen en documentatie / Lincolns – Prager, 1944, 167 p.

HOSTE (Julius). *Land en volk in de branding*. Brussel, Het Laatste Nieuws, 1945, 176 p.

MOTZ (Roger). *Angleterre et Belgique*. London, Lindsay Drummond Ltd., 1944, 147 p.

MOTZ (Roger). *Belgium unvanquished*. London, Lindsay Drummond Ltd, 1942, 135 p.

MOTZ (Roger). *Engeland en België. Bijdrage tot bevordering van het wederzijdsch begripen tussen twee volken*. London, Lindsay Drummond Ltd, 1944, 121 p.

² Het oorlogsdagboek van Julius Hoste werd uitgegeven. Zie de bibliografie.

MOTZ (Roger). *La Belgique invaincue*. London, Lindsay Drummond Ltd., s.d., 171 p.

VAN VELTHOVEN (Harry). *Zwerver in niemandsland. Julius Hoste en zijn Londens oorlogsdagboek*. Gent, Academia Press/Liberaal Archief, 2005, 290 p.

Lijst van afkortingen

BBC British Broadcasting Corporation
LVV Liberaal Vlaams Verbond
NIR Nationaal Instituut voor Radio-omroep
s.d. sine dato

Inventaris

1. ARCHIEF OVER NAND GEERSENS / JAN MOEDWIL

1.1. Administratieve stukken

- 1.1.1. Trouwboekje van Nand Geersens en Joanna Rimbaut, 8.5.1920. 1 deel.
Bevat ook:
- foto van het graf van Nand Geersens en Joanne Rimbaut, s.d.
- eensluidend verklaarde geboorte-akte van Nand Geersens, 23.2.1959.
- uittreksel uit de overlijdensakte van Joanna Rimbaut, 24.11.1970.
- 1.1.2. Perskaart van de “Association des Journalistes Périodiques Belges” in de hoedanigheid van hoofdopsteller bij ”Boek en Kunst”, [1927]. 1 stuk.

1.2. Stukken m.b.t. onderscheidingen

- 1.2.1. Eensluidend afschrift van de benoemingsakte van Nand Geersens tot “officier in de Leopoldsorde”, 25.1.1946. 1 stuk.
- 1.2.2. Stukken m.b.t. de benoeming van Nand Geersens tot “Commandeur in de orde van Oranje-Nassau”, 1946-1947. 1 omslag.
- 1.2.3. Akte waarin Nand Geersens, bij besluit van Prins-Regent Karel, de toestemming verleend wordt om “het eereteken van commandeur der Orde van Oranje-Nassau te dragen”, 7.3.1947. 1 stuk.
- 1.2.4. Stukken m.b.t. de benoeming van Nand Geersens tot “Honorary Officer of the Civil Division of the Most Excellent Order of the British Empire”, 1947-1949. 1 omslag.

1.3. Stukken m.b.t. zijn overlijden

- 1.3.1. Overlijdensbericht van Nand Geersens, 9.2.1959. 1 stuk.

1.4. Foto's

- 1.4.1. Foto van Nand Geersens, s.d. 1 foto.
Fotograaf: G. Van Wingerden, Antwerpen.
- 1.4.2. Foto van Nand Geersens, [7.12.1944]. 1 foto.
Fotograaf: F. Van Boghout, Antwerpen.
- Foto van het graf van Nand Geersens en Joanna Rimbaut. 1 foto.
Zie nr. 1.1.1.

1.5. Andere

- 1.5.1. Uitnodiging voor een lunch op de Franse ambassade, 12.4.[19??]. 1 stuk.
- 1.5.2. *Redevoering uitgesproken door de Heer Herman Sabbe, Procureur des Konings, tijdens het feesmaal van de rechtbank van koophandel te Antwerpen, 8.12.1951.* 1 stuk.
Brochure, met opdracht van Herman Sabbe aan zijn "goede en trouwe vriend" Nand Geersens, 1.5.1952.

2. ARCHIEF OVER JOANNA RIMBAUT

Zie ook het archief over Nand Geersens.

2.1. Administratieve stukken

- 2.1.1. Stukken m.b.t. de toekenning door de Stad Antwerpen van een pensioen aan Joanna Rimbaut, 1.9.1959. 2 stukken.

2.2. Briefwisseling

- 2.2.1. Brief van Herman Sabbe waarin hij Joanna Rimbaut bedankt voor haar gelukwensen bij zijn opruststelling als Procureur des Konings, 23.5.1970. 1 omslag.
Bevat ook:
- krantenartikel n.a.v. de pensionering van Herman Sabbe (*La Dernière Heure*, 12.5.1970),
- foto van Herman Sabbe, 16.5.1970.

2.3. Stukken m.b.t. haar overlijden

- 2.3.1. Brief van Herman Sabbe aan M. & Mw. Albert de Jongh & M. & Mw. Jules Peeters n.a.v. het overlijden van Joanna Rimbaut, 23.11.1970. 1 stuk.
Albert de Jongh is de schoonbroer van Joanna Rimbaut.
- 2.3.2. Brief van Roger Avermaete aan Albert (en Mw.) de Jongh n.a.v. van het overlijden van Joanna Rimbaut, 27.11.1970. 1 stuk.

3. DOCUMENTATIE OVER NAND GEERSENS / JAN MOEDWIL

- 3.1. *Hier, Radio België, ... Jan Moedwil in woord en beeld*, 1945. 1 deel.
Uitgave van radio-uitzendingen van Nand Geersens/Jan Moedwil. Voorwoord van Herman Sabbe, tekeningen van Joris Minne.
- 3.2. Krantenknipsels, s.d. & 14.1.1981. 1 omslag.
- 3.3. Krantenknipsels n.a.v. zijn overlijden, 1959. 1 omslag.